

Vragen en aanbevelingen van het ABS aan de federale en regionale overheid om de impact van de crisis te counteren

Het Algemeen Boerensyndicaat waardeert de reeds eerder genomen federale maatregelen in het kader van de Corona-crisis van 6 maart 2020 ter tegemoetkoming aan de zelfstandige ondernemers, land- en tuinbouwers inbegrepen, en vraagt om deze onverminderd en voldoende lang aan te houden.

Er blijven echter een aantal belangrijke punten die in de praktijk voor problemen zorgen of dreigen te zorgen, zeker na de strengere maatregelen die uitgevaardigd werden na de Nationale Veiligheidsraad van vandaag 17 maart. Het ABS heeft volgende zaken opgesteld:

1. Tewerkstelling seizoenarbeiders

Veel Oost-Europese seizoenarbeiders verkozen om terug te keren naar hun thuisland, waardoor in de groente- en fruitsector een gebrek aan arbeiders ontstaat om alle werk rond te krijgen.

- ▶ Een verlenging van de arbeidsduur voor seizoenarbeiders moet mogelijk gemaakt worden. De 65 dagen periode moet uitgebreid worden tot minstens het dubbele om voldoende ruim te zitten qua arbeidszekerheid, voor zowel de telers als de hier nog aanwezige seizoenarbeiders.
- ▶ Een informatie uitwisselingsplatform over aanwezige seizoenarbeiders in België zou moeten kunnen opgezet worden, om telers die nood hebben aan helpende handen vlotter informatie te kunnen laten uitwisselen onder elkaar.
- ▶ Er moet op Europees niveau mogelijk gemaakt worden dat seizoenarbeiders zich vlot van de ene lidstaat (thuisland) naar de andere (plaats van tewerkstelling) kunnen verplaatsen. Grenzen sluiten kan nefast zijn voor de continuïteit van de Europese voedselproductie op korte en middellange termijn. Vrij verkeer van personen moet mogelijk blijven in functie van voedselproductie, mits het strikt naleven van de strikte sanitaire voorschriften in de strijd tegen Corona.

2. "Tijdelijk werklozen door overmacht" als tijdelijke arbeidskrachten in de land- en tuinbouw

Honderdduizenden Belgen komen terecht in het stelsel van tijdelijke werkloosheid door overmacht omwille van de Corona-maatregelen.

- ▶ Het inschakelen van die groep kan een oplossing bieden voor het geval er onvoldoende Oost-Europese arbeiders willen naar België komen. Dit is een zeer waarschijnlijk scenario, voortgaand op signalen die ons bereiken van de steeds groter wordende groep telers die ons meldt dat hun "vaste" groep seizoenarbeiders, ofwel vertrekt ofwel niet wil komen naar België.
- ▶ De mensen die in de situatie tijdelijke werkloosheid door overmacht terechtkomen kunnen zo wat extra bijverdienen als aanvulling op de compensatie die vanuit de overheid voorzien is.
- ▶ Voor de tijdelijke werkgevers, land- of tuinbouwer, moet een voordelige regeling wat betreft patronale bijdragen gelden, naar analogie met deze van de seizoenarbeiders.
- ▶ Zorg ervoor dat asielzoekers, die vaak werkwilbig zijn en ingeschreven zijn bij de regionale diensten voor arbeidsbemiddeling, kunnen ingeschakeld worden als vervangers van seizoenarbeiders die naar hun thuisland terugkeerden of niet komen naar België. Een overleg tussen de federale diensten bevoegd voor asiel en migratie en de VDAB is cruciaal om dit te faciliteren op korte termijn.
- ▶ Het feit dat asielzoekers niet-Europeanen zijn mag hiervoor geen beletsel zijn in deze crisissituatie en bij deze zeer hoge en dringende nood aan arbeidskrachten op vele land- en tuinbouwbedrijven.

3. Logistiek in het kader van land- en tuinbouwactiviteiten moet gegarandeerd blijven

De land- en tuinbouwsector is de basis van de ganse agro-voedingsketen en het cruciaal om deze verder op een goede manier aan de gang te houden. Daarom moet de logistieke keten ook op een goede manier kunnen functioneren. We zijn ons bewust dat dit steeds onder de vigerende strikte regels om contaminatie en overdracht van het Corona-virus te vermijden moet gebeuren. Fysiek afstand houden tussen personen waarmee handel gedreven wordt onder welk vorm ook, moet de regel zijn, net als het respecteren van alle andere hygiëne maatregelen die door de FOD Volksgezondheid en de regering uitgevaardigd worden.

- ▶ We vragen een vrije doorgang voor alle transporten die gelinkt zijn aan de land- en tuinbouwsector, stroomopwaarts en stroomafwaarts.
- ▶ We vragen om alle gangbare landbouwhandelingen te kunnen uitvoeren in functie van de teelt van gewassen en het houden en verzorgen van dieren in de ruimste zin van het woord.
- ▶ Land- en tuinbouwers moeten alle nodige verplaatsingen met bedrijfsvoertuigen kunnen blijven doen, met inbegrip van personenwagens, bestelwagens en, uiteraard, landbouwmateriaal.
- ▶ Herstel van landbouwmachines en -voertuigen te velde of in gespecialiseerde werkplaatsen moet mogelijk blijven om de bedrijfswerking niet in het gedrang te brengen.
- ▶ Land- en tuinbouwers moeten zich kunnen bevoorraden van grondstoffen, meststoffen, veevoeders, wisselstukken en alle andere essentiële producten om hun activiteiten te kunnen verder zetten op een economisch verantwoorde manier. Deze producten moeten ten allen tijden kunnen aangevoerd worden voor zover beschikbaar.
- ▶ Op Europees niveau moet de garantie gegeven worden dat ook vanuit andere lidstaten grondstoffen en materialen kunnen aangevoerd worden.

4. Aligneer op passende en voldoende wijze met de andere beleidsniveaus

Zowel de federale als de regionale overheden nemen initiatieven om ondernemers, zelfstandigen en werknemers te ondersteunen. Wij waarderen dat ten zeerste.

- ▶ Zorg daarbij voor een goede afstemming van ondersteunende maatregelen op alle vlakken en faciliteer op alle mogelijke wijzen de toegang tot de kanalen en platformen waar alle informatie te vinden is.
- ▶ Zoals eerder aangehaald moeten de federale diensten, bevoegd voor asiel en migratie, en regionale diensten voor arbeidsbemiddeling en tewerkstelling (VDAB in Vlaanderen) in de mogelijkheid gesteld worden om asielzoekers, allen van niet-Europese herkomst, tewerk te laten stellen bij land- en tuinbouwers die niet meer via het gangbare circuit vanuit Oost-Europa de nodige seizoenarbeiders kunnen inschakelen om alle werkzaamheden gedaan te krijgen. Alles moet in het werk gesteld worden om rijpe vruchten te oogsten (aardbeien, asperges, tomaten en andere) en om nieuwe gewassen (hoofdzakelijk groenten) tijdig te kunnen planten.
- ▶ Creëer één centraal "loket" waar alle relevante informatie te vinden is voor zelfstandigen en ondernemers in de land- en tuinbouw, over het federale en regionale heen. VLAIO.be brengt een mooie bundeling van de Vlaamse, maar voor de federale maatregelen moet je dan weer elders gaan zoeken. Breng die samen en zorg ervoor dat alle info vlot te vinden is.
- ▶ Zorg ervoor dat proefveldwerking en de werking van praktijkcentra kan doorgaan om ook daar continuïteit te garanderen.